

Організація структур щільного простору всередині структури внутрішнього простору будівлі

Гліб Ушаков, доцент, кандидат архітектури, доцент ¹ (ORCID: 0000-0002-3459-9723)

¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, м.Київ, Україна

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто особливості створення структур щільного простору всередині будівель для формування у певних зонах різноманітних можливостей для пересування, відпочинку, різних занять. Таким чином утворюється тимчасова або стаціонарна вторинна структура на основі щільного розташування елементів огорожень, поверхонь, предметів. Наведено приклади реалізацій щільного простору в сучасній архітектурі.

Ключові слова: архітектурний простір, структура внутрішнього простору, структура щільного простору, громадський простір.

1. ВСТУП

Структури щільного простору – це окреме явище у теорії та практиці архітектури. Це – вторинна структурність архітектурного простору; вторинна внутрішня структура по відношенню до первинної внутрішньої структури простору будівлі.

В статтях Г.Н.Ушакова описуються вільні композиції в сучасній архітектурі [1], прогресивні форми сучасного громадського простору [2], особливості складних структур простору у громадських будівлях з розгалуженою формою [3], особливості складних візуально-проникних внутрішніх просторових структур цивільних будівель [4], тенденції розвитку внутрішніх просторових структур архітектурних об'єктів [5], принципи організації внутрішніх просторових структур архітектурних об'єктів [6].

У посібнику Черкеса Б.С. та Лінди С.М. узагальнено розвиток сучасної світової архітектури кінця ХХ – початку ХХІ ст. і наведено чимало видатних громадських будівель з атриумами складної структури [7].

В посібнику Н.Г.Шаповал систематизовано сучасні прийоми композиції будівель, серед яких виявлені прогресивні прийоми організації внутрішнього простору складної структури [8].

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Спочатку присутній вихідний простір всередині будівлі, який має первинну структуру, утворену несучими та огорожуваними частинами. Вторинна структурність з'являється, коли у якомусь приміщенні, частині приміщення, якійсь локації за рахунок інсталяції додаткових елементів утворюється ущільнення середовища.

Ми звикли до перебування та переміщення у «площинному» середовищі, знаходячись на різнорівневих площинах. А у щільному просторі людина, ніби, переходить з цього «площинного» середовища до «тривимірного». І у цій незвичній «тривимірності» треба інакше пересуватись, інакше відбувається сприйняття оточення.

У природі є різні приклади середовища, де людина опиняється серед щільно розташованих частин, наприклад, коли йде крізь справжні хащі: джунглі з переплетінням ліан чи мангрові ліси з відкритим великим корінням, або

пересувається серед гілок на дереві, досліджує природні печери серед сталактитів і нагромаджень складних форм.

Виразним природним прикладом щільного середовища є Cave of the Crystals – розгалужена природна печера з гігантськими кристалами селеніту, відкрита у 2000 р. на глибині 300 м під містом Найка у Мексиці, де спелеологи рухаються поміж цими кристалами, наче, потрапивши у мікрорівень реальності. Також цікаві відчуття виникають, якщо уявити себе серед величезних рослин з дуже крупним листям, чи серед гігантських грибів або квітів, ніби, у масштабі світу комах. Подібні цікаві враження людина отримує відвідуючи великі оранжереї з тропічними рослинами у ботанічних парках, коли рухається під велетенським пальмовим листям.

Подібне середовище із локальною структурою щільного простору можна створювати штучно, використовуючи різноманітні конструкції і матеріали. Елементами, що ущільнюють середовище, можуть бути: м'які модульні меблі, корпусні меблі – стелажі чи системи для експозиції або зберігання речей, перегородки, відкриті частини несучої конструктивної системи, активне інтер'єрне озеленення, щільно розставлені великі предмети, гнучкі мережі, щільно розташовані чи розвішані тканини, складні структури різної форми та інші варіанти.

Приклади реалізацій щільного простору в архітектурі:

- Композиція сходів. Бутік Армані 5 авеню. Массіміліано Фуксас. 2009 р. Нью-Йорк. США.
- Інсталяція Green Void. Група LAVA. 2008 р. Сідней. Австралія.
- Future Hotel Entry Paradise Pavilion. Група LAVA. 2006 р. Цольферайн. ФРН. (Рис. 1).
- Павільйон Бельгії. Conix Architects. Експо 2010. Шанхай. КНР. Прототип – нейрон.
- Виставкова інсталяція Solo. Група Магма.
- Інсталяція зі скотчу. Група For Use Numen. 2010 р. Берлін. ФРН. (Рис. 2).
- Тросова мережа «In Orbit» Installation. Tomas Saraceno. 2013 р. Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen. ФРН.
- Каркасна конструкція із рослинами MFO Park. 2002 р. Burckhardt + Partner AG. Raderschall. Цюрих. Швейцарія.
- Amazon Spheres. NBBJ. 2018 р. Штабквартира Amazon. Сіетл, шт. Вашингтон. США. (Рис. 3).
- Тросова мережа у атриумі Jewel Changi Airport. 2019 р. Safdie Architects - Moshe Safdie; RSP Architects Planners & Engineers Private Limited. Сингапур. (Рис. 4).

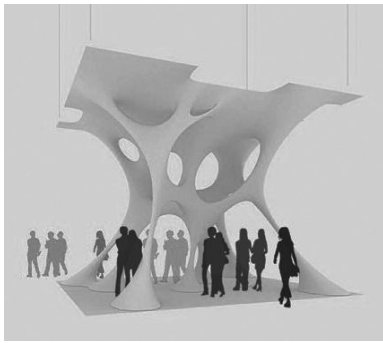

Рис. 1. Future Hotel Entry Paradise Pavilion. Група LAVA. 2006 р. Цольферайн. ФРН.

Рис. 2. Інсталяція зі скотчу. Група For Use Numen. 2010 р. Берлін. ФРН.

Рис. 3. Amazon Spheres. NBVJ. 2018 р. Штабквартира Amazon. Сіетл, шт. Вашингтон. США.

Рис. 4. Тросова мережа у атріумі Jewel Changi Airport. 2019р. Safdie Architects. Сингапур.

3. ВИСНОВКИ

Структури щільного простору можна використовувати в рекреаціях, зонах активного відпочинку та розваг, у дитячому ігровому просторі. Для людей різного віку це можуть бути активно-рекреаційні частини середовища громадського атріуму чи офісного центру. Також подібні структури можуть стати основою і для зони занять для школярів чи студентів, зони коворкінгу чи зони офісних робочих місць. Структури щільного простору, навіть, на невеликій площі створюють цікаве та незвичне середовище, надають відвідувачам новий досвід і, таким чином, формують різноманітні можливості для руху і положень тіла людини. Це супроводжується комплексом різноманітних психологічних якостей середовища.

Список літератури

- [1] Ушаков Г.Н. Вільні композиції в сучасній архітектурі. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2023. № 66. С. 84 - 94. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.66.84-94>
- [2] Ушаков Г.Н. Тенденції розвитку форм громадського простору. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2023. № 26-27. С. 128 - 135. DOI: <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2023.26-27.128-135>
- [3] Ушаков Г.Н. Складна та розгалужена форма будівлі як шлях до потужних якостей структури простору. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2014. № 3. С.119 - 125.
- [4] Ушаков Г.Н. Складні візуально-проникні внутрішні просторові структури цивільних будівель. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. КНУБА. 2003. № 11-12. С. 311 - 320.
- [5] Ушаков Г.Н. Тенденції розвитку внутрішніх просторових структур архітектурних об'єктів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. КНУБА. 2007. № 18. С.122 - 130.
- [6] Ушаков Г.Н. Принципи організації внутрішніх просторових структур архітектурних об'єктів. *Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель: Соціальні напрямки розвитку архітектури та будівництва*. КиївЗНДЦЕП. 2005. С. 125 - 129.
- [7] Черкес Б.С., Лінда С.М. 2010. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ - поч. ХХІ століть. Навч. Посібник, Львів: Видавництво Львівської політехніки. - 384 с.
- [8] Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення: Навч. посіб. - К.: Основа, 2008. - 448с.